

Svenska
kyrkan

Tyresö församling

Församlingsinstruktion 2023-2026

Där
människor
möts

Tyresö församling är belägen på Södertörn med Stockholms skärgård i öster. Här finns ett av de största orörda skogspartierna i Sverige utanför fjällvärlden. Här finns 50 000 församlingsbor och känslan av attraktiv småstad liksom en samhörighet med Stockholmsregionen. Genom tre kyrkor bär församlingen dåtid, nutid och framtid. Här finns plats för det oväntade, det modiga och det efterlängtade.

Kontakt

Kyrkogränd 14, 135 43 Tyresö

Telefon: 08-410 937 00

E-post: tyreso.forsamling@svenskakyrkan.se

www.svenskakyrkan.se/tyreso

Innehållsförteckning

02

Kontakt

04

Teologisk plattform

05

Tyresö församlings vision

06

Omvärldsbeskrivning

14

Tyresö församlings pastorala program

18

Tyresö församlings särpräglade roll

Teologisk plattform

Den grundläggande uppgiften

Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas.

Människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro

Människan är en andlig varelse. Hon är meningssökande och meningsskapande. Att vara kristen är ett sätt att ge andligheten i oss ett ramverk och en riktning. Kristen tro kan sammanfattas som en tro på att ljuset är starkare än mörkret, kärlek starkare än hat och att det alltid finns ett hopp om att mysteriet är verkligt. Allt detta gestaltas i att Gud blev människa, i Jesus. Jesus levde och förkroppsligade detta hopp under sitt mänskliga liv och genom sin död och uppståndelse. *Att leva i tro* innebär att förmedla, gestalta och uttrycka sin kristna livstolkning i möten med människor och i relation till sig själv.

En kristen gemenskap skapas och fördjupas

Religiös tro är individuell och personlig, något vi bär inom oss. Men uttrycken för tron sker och har ofta skett kollektivt. Så har den kristna gemenskapen levt vidare under två tusen år. Kyrkan är en samlingsplats där tron kan levas ut. Därigenom skapas och lever den kristna gemenskapen vidare.

Den kristna traditionen innehåller berättelser, riter och böner som rymmer hela den mänskliga erfarenheten. I skärningspunkten mellan människors livserfarenheter, andliga längtan och den kristna traditionen, ges möjlighet till fördjupad tro och gemenskap. Behoven av gemenskap ser olika ut och därför erbjuder Tyresö församling en bredd av uttrycksformer. Här kan människor mötas i såväl samtal som i tystnad, genom konstnärliga uttryck, i sång och i bön. Hit är alla välkomna.

Guds rike utbreddas

Att utbreda Guds rike är ett kristet sätt att uttrycka viljan att skapa en god och rättvis värld. Det är något vi gör tillsammans. I varje människa har Gud lagt ned en bit av himlen. Varje människa bär på möjligheter till att göra världen bättre – att utbreda Guds rike. Arbetet i Tyresö församling genomsyras av en strävan efter fred, rättvisa, alla människors lika värde, öppenhet och inkludering. Vi vill vara en plats där människor får möta och praktisera det kristna kärleksbudskapet.

Skapelsen återupprättas

Skapelsen består av allt levande, natur, djur och människor. Detta har vi fått ansvar för att förvalta. Skapelsen är vacker, komplex och unik. Men den klarar inte alla sorters påfrestningar som vi människor utsätter den för. Därför vill vi i Tyresö församling arbeta för en sund miljö och ett hållbart klimat, så att allt som lever och kommer att leva ska ha en framtid på jorden.

Tyresö församlings vision

“Där människor möts”

Med grunden i vår kristna tro och i vårt uppdrag som kyrka ska vi vara en församling som präglas av medmännisklighet, hållbarhet och hopp med utgångspunkt i allas lika värde. Tyresö församling ska vara en trygg och meningsfull plats för samvaro och gemenskap.

“...en församling som präglas av medmännisklighet, hållbarhet och hopp”

Omvärldsbeskrivning

Tyresö församling delar kartbild med Tyresö kommun och är en del av Södertörns kontrakt och Stockholms stift. En stor del av Tyresös areal är skyddad som nationalpark respektive naturreservat. Här finns insjöar och fjärdar, storslagen natur liksom en av Sveriges äldsta engelska parker, Tyresö slottspark. Tyresö kyrka och Tyresö slott byggdes under 1600-talet. Tack vare vattenkraftverken mellan några av Tyresös många sjöar var Tyresö ett industri-centrum i Stockholm fram till 1800-talet.

Foto: Peter Segemark, Nordiska museet

Här finns känslan av att vara självförsörjande kring det mesta som är viktigt i livet, inte minst kring musik & kultur

I dag uppgår kommunens tillika församlingens invånarantal till närmare 50 000 personer varav cirka 26 000 är medlemmar i Svenska kyrkan. I Tyresö kommuns översiktsplan *Tyresö 2035* beskrivs hur Tyresös attraktivitet och kvaliteter nära storstad och natur ska stärkas och bidra till en god utveckling av Stockholmsregionen.

Tyresö är en kranskommun till Stockholms stad, men eftersom det inte finns någon spårtrafik som binder samman kommunen med storstaden hamnar Tyresö ändå "långt bort". Kanske är småstad en benämning som kan passa utifrån uttryck som trivsel, gemenskap, trygghet och inte minst småstadens betoning av närhet. Här finns känslan av att vara självförsörjande kring det mesta som är viktigt i livet, inte minst kring musik och kultur där församlingen har en central roll att vara kulturbärare.

Tyresö kommun kan i stora drag delas in i områdena Trollbäcken, Bollmora, Tyresö Strand och Brevikshalvön. Av dessa räknas Trollbäcken och Bollmora som tätbebyggda områden. Medelåldern i Tyresö är något lägre än medelåldern i resten av riket och majoriteten av invånarna är samboende och födda i Sverige. Tyresö är en idrottskommun och ligger på topp 10-listan över kommuner i Sverige med mest idrottsverksamheter för barn och unga. Tyresöborna är mycket nöjda med att bo och leva i sin kommun, 9 av 10 skulle rekommendera andra att flytta till Tyresö. Arbetslösheten är lägre i Tyresö jämfört med riksgenomsnittet och medelinkomsten är högre. Skatteintäkterna har stigit kraftigt de senaste tio åren tack vare inflyttningen av personer med god inkomst. Drygt hälften av dem som var sjukskrivna mot slutet av 2022 var långtidssjukskrivna. Av dem var två tredjedelar kvinnor.

Tyresö församling

Tyresö församling bär dåtid, nutid och framtid. Här finns plats för det oväntade, det modiga och det efterlängttade. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Till detta finns stödjande verksamhet såsom församlingsadministration, vaktmästeri, expedition och kommunikation. Församlingen är arbetsgivare för 56 anställda.

Församlingens tre kyrkor och församlingshem

Bollmoradalens kyrka

Bollmoradalens kyrka ligger i anslutning till Tyresö centrum och firade 50-årsjubileum 2023. Här bedrivs diakonala insatser och kultur i form av exempelvis konserter, utställningar och föredrag.

Trollbäckens kyrka

Trollbäckens kyrka invigdes 1992 och präglas idag av ett omfattande barn-, familj- och ungdomsarbete.

Tyresö kyrka

Tyresö kyrka från 1600-talet är unik i sitt slag och vittnar om kopplingen till Tyresö slott och stormaktstidens Sverige. I dag räknas Tyresö kyrka till en av landets mest populära vigselkyrkor.

Tyresö församlingshem

I Östra Tyresö församlingshem ligger Pilgrimscentrum, en mötesplats för pilgrimsvandring, andlig fördjupning, reflektion och gemenskap.

Gudstjänster och kyrkliga handlingar

Antalet gudstjänstdeltagare (ej kyrkliga handlingar) halveras mellan åren 2017 och 2021. Under åren 2020–2021 ligger antalet deltagare runt 3 500 per år, vilket sannolikt hör samman med coronapandemin och dess restriktioner. Andelen döpta av årskullen födda i Tyresö ligger på drygt 50 procent under 2010 – 2014. Fram till 2020 sjunker andelen döpta till knappt 30 procent för att vända uppåt igen under 2022. Antalet konfirmander ligger stadigt runt ett hundratal per år under en längre tid. Vid konfirmandupptakten i september 2022 inkommer cirka 150 konfirmandanmälningar vilket indikerar en markant ökning av konfirmander under 2023.

Församlingens verksamhet

Tyresö församling bedriver idag mycket verksamhet att vara stolt över. Här får man komma i god tid för att få sittplats vid barn- och familjegudstjänsterna. Köerna är långa för att få delta i församlingens barnkörer. Konfirmandgrupperna är fulltecknade, så även ledarutbildningen. På Pilgrimscentrum kan man mötas för andlig fördjupning, reflektion och gemenskap eller välja mellan en mängd olika pilgrimsvandringar. Församlingens diakonala arbete omfattas av såväl enskilt stöd som av gruppaktiviteter såsom meditationsgrupp och gemenskaper. Självhjälpsgrupper kring olika former av beroendeproblematik samlas så gott som dagligen i kyrkan. Många äldre församlingsbor möts regelbundet vid olika träffpunkter eller spontant

på någon av församlingens caféer. Församlingen erbjuder också plats och handledning för den som behöver arbetsträna eller göra samhällstjänst. Inte minst skapar

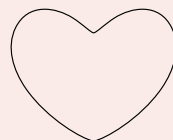
Tyresö församling viktiga relationer till församlingsbor genom musik och kultur. Här finns ett brett konsertutbud av hög kvalitet. Församlingen bedriver en omfattande körverksamhet som spänner över olika genrer med bred repertoar och varierad svårighetsgrad. Här bjuds föreläsningar och utställningar av såväl lokala som internationellt erkända föreläsare och konstnärer.

Församlingens ekonomi

Församlingens huvudsakliga intäkter, 83 procent, består av kyrko- och begravningsavgift med avdrag för den ekonomiska utjämningen. Intäkterna från kyrkoavgiften minskar med 3,5 procent mellan 2020 och 2021, vilket motsvarar 2,1 mkr. Församlingens ekonomi och framtida verksamhet är helt beroende av utvecklingen av antal medlemmar i församlingen. Under 2022 minskar andelen kyrkotillhöriga av kommunens befolkning med 1 procentenhet och under en 10-årsperiod minskar andelen tillhöriga från 65,5 procent till 52,8 procent. Församlingens samtliga fastigheter är väl underhållna och i gott skick. Trots detta

utgör fastighetskostnaden en allt större andel av den totala budgeten.

Konfirmandanmälningar

150 st

2022 inkom cirka 150 konfirmandanmälningar vilket ledde till en markant ökning av konfirmander under 2023.

Intäkter

83 %

83 procent av församlingens huvudsakliga intäkter kommer från medlemsintäkter, kyrko- och begravningsavgift.

Tillhöriga i kommunen

52,8 %

Andelen tillhöriga av kommunens befolkning har under en 10-årsperiod minskat från 65,5 procent till 52,8 procent.

Attitydundersökning

Under våren 2022 genomför Origo Group en attitydundersökning på uppdrag av församlingen. I rapporten görs jämförelser med en i stort sett identisk undersökning från 2018, samt med den senast genomförda nationella undersökningen som omfattar cirka 5 000 svar från personer i hela landet, kallad *Kyrkbussen*.

Kännedom, kontaktytor och relevans

Tyresö församling har stärkt relationen till Tyresös befolkning något under de senaste åren. Det är främst kvinnor och äldre som känner till församlingen. 80-talister och yngre har minst kännedom. Den vanligaste kontaktytan är besök på församlingens kyrkogårdar eller begravningsplatser. Därefter kommer dop, vigsel, konfirmation och begravning. De större kontaktytorna är även Prinsvillans julmarknad samt församlingens konserter och gudstjänster. Det är vanligast att söka information om församlingen via hemsidan. Därefter kommer Lokaltidningen *Mitt i Tyresö* och direktreklam. Den generella uppfattningen är att församlingen främst bevarar det kyrkliga kulturarvet, står på de utsattas sida och fyller en viktig funktion i samhället. Allt färre uppfattar att församlingen är relevant för dem. Detta gäller framför allt 80-talister och yngre. Likväl uppfattar dessa åldersgrupper att församlingen fyller en viktig funktion i samhället.

Församlingens utmaningar

- Låg kännedom bland församlingsbor, särskilt hos 80-talister och yngre.
- Allt färre yngre uppfattar att församlingen är relevant.
- Församlingens verksamhet finansieras huvudsakligen av kyrkoavgiften.
- Andelen medlemmar minskar i genomsnitt med närmare 1,3 procentenheter per år.
- Fastighetskostnaden utgör en allt större andel av den totala budgeten.

Strategiska prioriteringar

- Öka kännedomen bland församlingsbor, särskilt hos 80-talister och yngre.
- Finna alternativa intäktskällor.
- Minska fastighetskostnadens andel i relation till den totala budgeten från 15 procent till 12 procent, företrädesvis genom att finna alternativa intäktskällor.
- Öka församlingens elförsörjning av förnybara energikällor.

Tyresö församlings pastorala program

Mission

Vision: Tillsammans ska vi skapa förutsättningar för hållbarhet, rättvisa och hopp.

Mission betyder sändning och uppdrag. I det sammanhanget lägger Tyresö församling tonvikt på rättvisa, hopp och Guds nåd för hela skapelsen. Hållbarhetsarbetet i församlingen märks bland annat genom en planerad miljödiplomering i linje med FN:s klimatmål och en planerad certifiering enligt Regnbågsnyckeln. Församlingens mission kommer till uttryck genom gudstjänst, undervisning och diakoni. Mission innebär också att församlingen medvetet är en aktiv del av den världsvida kyrkan. Detta synliggörs bland annat genom samverkan inom ramen för Sveriges kristna råd och genom fastekampanjer och insamlingar till Act Svenska kyrkans bistånds- och utvecklingsarbete. Kommunikation är en viktig del av missionsuppdraget och spelar en avgörande roll i arbetet med att stärka förtroendet för Svenska kyrkan och öka kännedomen om Tyresö församling och det kyrkliga kulturarvet.

Utvecklingsområden

- Utveckla kommunikation riktad till 80-talister och yngre.
- Kommunicera församlingens hembygd och historia.
- Öka kännedomen om församlingens bidrag till hållbarhet, rättvisa och hopp.
- Arbeta för församlingens miljödiplomering.
- Vara en församling som representerar en välkomnande och inkluderande kyrka.
- Arbeta aktivt för mångfald och öppenhet.

Mål

- Beakta hållbarhet och rättvisa i alla strategiska och ekonomiska beslut.
- Minska antalet aktiva utträden med i genomsnitt 5 personer per år.
- Öka antalet aktiva inträden med i genomsnitt 5 personer per år.
- Bli en miljödiplomerad församling.
- Genomgå processmodellen Regnbågsnyckeln.

Gudstjänst

Vision: Tillsammans ska vi skapa en meningsfull plats för andlig gemenskap.

Mitt i livets vardag, glädjeämnen och sorger, förtvivlan och hopp samlas vi till gudstjänst. Gudstjänstlivet är navet i Tyresö församling och präglas av olika uttryckssätt. Ord, musik, reflektion och bön ger livskraft och hopp. Hit kan vi komma från olika håll i livet, för att samlas i kyrkan och på lika villkor få uppleva gemenskap med Gud och med varandra. Med kraft från gudstjänsten sänds vi ut i frid, med Jesus vid vår sida och den heliga Andens gärningar för våra händer. Gudstjänster, mässor och andakter firas under hela veckan. Alla är välkomna att delta.

Utvecklingsområden

- Öka angelägenhetsgraden för människor
 - i alla åldrar med fokus på 80-talister och yngre.
 - med olika socioekonomiska förutsättningar.
- Öka interaktion och delaktighet mellan gudstjänst och verksamhet.
- Skapa rutiner för planering och uppföljning av gudstjänstlivet.
- Skapa rutiner för volontärers engagemang.
- Utöka möjligheter för dop genom exempelvis drop-in-dop.

Mål

- Antal gudstjänstdeltagare (ej kyrkliga handlingar) ska uppgå till 11 000 per år, samma antal som 2019.
- Andel döpta av årskullen ska vara minst 50 procent år 2026.

Undervisning

Vision: Tyresö församling ska bidra till en ökad kännedom om den kristna tron och erbjuda möjligheter att kunna växa i den.

Undervisning sker i många former, inte minst i mötet mellan människor. Med livets frågor i centrum delar vi erfarenheter och möjligheter till vidgade perspektiv. Undervisning är att dela det heliga. Genom att sammanväva livsberättelser med bibelns berättelser kan vi hjälpa varandra att ana vad kristen tro, andlighet och Gud har med våra liv att göra. Undervisningen lär oss att tolka, tyda och förstå. Tillsammans skapar vi sammanhang kring såväl vardag som högtid, för liv och död och allt däremellan. Här ges förutsättningar och möjligheter till att få växa i tro, fördjupning och nyfikenhet. Vi är trygga medvandrare i människors andliga sökande. Församlingens undervisning och lärande ska innehålla sakkunskap om de centrala delarna inom den kristna traditionen och möjlighet att utöva dess praktiker. Eftersom människor är olika behöver församlingen möjliggöra många former för lärande, anpassat för olika åldrar och för dem som just nu vill och behöver.

Utvecklingsområden

- Öka kännedomen i skolorna om skolkyrkans utbud genom att exempelvis göra en skolkyrkofolder.
- Utarbeta en doppastoral.
- Nå ungdomar med olika socioekonomiska förutsättningar.
- Utarbeta en brygga mellan ungdomsliv och vuxenliv i församlingen.
- Öka antalet ideella som deltar i och leder verksamheter på Pilgrimscentrum.

Mål

- Samtliga i årskurs 8 som vill konfirmeras i Tyresö församling ska garanteras en plats i konfirmationsundervisningen.
- Av alla som deltar i församlingens undervisning ska 95 procent vilja rekommendera den vidare.
- Fler barnfamiljer ska besöka öppen verksamhet i Trollbäckens kyrka.

Diakoni

Vision: Tyresö församling ska arbeta för egenmakt, livslust och hälsa. Vi ska bistå människor i utsatta livssituationer och vara en självklar medspelare i det sociala arbetet i Tyresö.

Diakonin är röstbärande, själavårdande och medmänsklig genom möten i stöd och omtanke. Diakoni är att hjälpa varandra att finna sammanhang, att växa som människor och visa varandra att det finns hopp. Diakoni är Guds kallelse att tjäna medmänniskan och skapelsen, lokalt och globalt. Det är att värna fred, rättvisa och människans välmående. Det är hela församlingens ansvar och ska genomsyra allt församlingliv. Diakoni är att möta människor med ömsesidig respekt och att se varje individs eget värde och behov. Det är att vara en medvandrare och att stärka den som behöver att ta nästa steg i livet. Diakoni utgår från de behov som finns i samhället och behöver vara långsiktig, uthållig och samtidigt snabbt kunna ställa om. Diakoni bedrivs för alla åldrar genom stöd och samtal, enskilt eller i grupp. Diakonin ska vid behov ställa om arbetet för att bistå människor i särskilt utsatta livssituationer.

Utvecklingsområden

- Skapa en gemensam förståelse av församlingens diakoni, exempelvis genom inventering och kartläggning av de diakonala behoven och församlingens diakonala arbete.
- Utöka antalet bokningsbara tider för själavårdssamtal, särskilt på kvällar och helger.
- Implementera ett system som fungerar för att boka anonyma samtal online.
- Arbeta fram metoder för hjälp till självhjälp.
- Utöka kontaktytan med 80-talister och yngre.
- Implementera en lokal anpassning av den så kallade Katarinamodellen för arbetsträning på Prinsvillan.

Mål

- Fler bokade samtal per år sker via onlinebokning.
- Andel döpta av årskullen ska vara minst 50 procent år 2026.
- Öka antalet självhjälpgrupper.
- Bereda plats för minst 20 personer per år som antingen befinner sig utanför arbetsmarknaden eller som ska göra samhällstjänst. Av dessa ska minst 10 personer gå vidare till ett liv med arbete eller studier efter avslutad tid i Tyresö församling.

Tyresö församlings särpräglade roll

Tyresö församling är huvudman för begravningsverksamheten i Tyresö kommun samt för Förskolan Trollflöjten som drivs med hjälp av kommunala medel. Församlingen ansvarar även för vandrarhemmet Prinsvillan genom ett hyresavtal med Nordiska museet. I församlingen finns också ett Pilgrimscentrum och ett stort utbud av kultur och musik.

Begravningsverksamhet

Tyresö församling bedriver begravningsverksamhet som är en uppdragsverksamhet reglerad i Begravningslagen (SFS 1990:1144) och Begravningsförordning (1990:1147). Syftet med församlingens begravningsverksamhet är att avlidnas stoft ska få en värdig gravplats på begravningsplatser som är vackra, funktionella och som gärna besöks av efterlevande.

Förskolan Trollflöjten

Förskolan Trollflöjten bedrivs i Trollbäckens kyrka och erbjuder förskolebarnen god omsorg och utbildning. Förskolan står under tillsyn av statliga och kommunala myndigheter och ska leva upp till ställda kvalitetskrav.

Foton: Linus Sundahl Djerf, Ikon

Den kristna profilen innebär att genom ord och handling få barnen att känna sig värdefulla och unika, och samtidigt visa på alla människors lika värde. Barnen ges kunskap och förståelse kring våra traditioner och högtider liksom att alla har ett gemensamt ansvar för allt som lever och växer på vår jord.

Prinsvillan

Genom att driva vandrarhemmet Prinsvillan och upprätthålla traditionsenliga aktiviteter som exempelvis julmarknad erbjuds församlingen en ökad kontaktyta med alla som bor och vistas i Tyresö. Utöver vandrarhemsverksamhet ryms här också konfirmationsläger, övernattande bröllopsgäster, konferenser och kurser. Prinsvillan ska kännetecknas av harmoni, enkelhet och historia där varje besökare ska uppleva ett personligt och varmt bemötande. Arbetet på Prinsvillan bärs av social innovation och integration. Med hjälp av församlingens kompetenser och resurser finns möjligheter att arbetsträna, praktisera eller göra samhällstjänst.

Pilgrimscentrum

Pilgrimscentrum i Tyresö församling har under de senaste tio åren utvecklats till ett nav för pilgrimsvandring i Stockholms stift, med ett stort flöde av församlingsbor, pilgrimer och volontärer. Pilgrimsrörelsen är bred och brokig och i ständig förändring. Det är en växande rörelse som tilltalar människor som är både nya och mer etablerade i tron och är därmed en del av kyrkans mission.

Pilgrimsvandringen förenar den yttre och den inre vandringen och bär i sin form bönen, undervisningen och delandet av tro.

Kultur

Vår existens, allt det som vi ställs inför som människor, gestaltas i och genom kultur. Olika kulturuttryck utgör plattformar från vilka tro och religiöst utövande kan växa. Teologi, kultur, tro och existens är sammantvinnat. Kulturens uttryck bär upp och hjälper oss att skapa andliga miljöer. Kultur hjälper oss att med våra sinnen uppleva och bearbeta känslor, erfarenheter och livsfrågor. På så sätt knyts kultur samman med teologi, tro och vår andliga längtan. I Tyresö församling finns utrymme för kultur med konstnärlig och estetisk bredd inom olika genrer. Variationen präglas av kyrkoårets olika teman och högtider liksom det kyrkliga kulturarvet. Kulturen speglar hembygden genom lokal förankring och samverkan med både privata och offentliga aktörer. Körverksamheten som erbjuds för alla åldrar är en viktig del av församlingens kulturliv.

Tyresö församling

Kyrkogränd 14, 135 43 Tyresö

Telefon: 08-410 937 00

E-post: tyreso.forsamling@svenskakyrkan.se

www.svenskakyrkan.se/tyreso